

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Fremsat den 4. februar 1976 af *arbejdsministeren*.

I lov om arbejdsformidling og arbejds-
løshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgø-
relse nr. 473 af 17. september 1975, foreta-
ges følgende ændringer:

1. § 80 ophæves.

2. I § 79, stk. 1, ændres „§§ 38 og 80, stk. 1,“
til: „§ 38“.

Bemærkninger til lovforslaget.

Arbejdsløshedsloven indeholder i §§ 76, 77 og 79 bestemmelser om følgende ordning med hensyn til arbejdsløsheds-kassernes økonomi, herunder deres mellemværende med statskassen:

Kasserne opkræver hos medlemmerne et medlemsbidrag, der for nydende medlemmer udgør 2,25 gange dagpengenes størrelse og for bidragydende medlemmer halvdelen heraf.

Af medlemsbidragene afholder kasserne udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge. Såfremt en kasse ikke har tilstrækkelige midler til at afholde udgifterne for hele regnskabsåret, ydes der a conto-refusion fra staten.

Efter regnskabsårets udløb yder staten refusion af kassernes udgifter til arbejdsløshedsdagpenge i regnskabsåret, medens kasserne — eventuelt ved modregning i refusionen — til staten indbetaler beløb, svarende til de samlede medlemsbidrag.

De arbejdsløsheds-kasser, hvis udgifter til dagpenge overstiger indtægterne i form af medlemsbidrag, får altså differencen dækket af staten, medens kasser, hvis indtægter overstiger udgifterne, indbetaler overskuddet til staten.

Kassernes udgifter til administration er staten uvedkommende. Udgifterne dækkes af kassernes

Arbejdsmin. 3. kt. j. nr. 15.3-54.

medlemmer gennem et særligt medlemsbidrag eller af det pågældende fagforbund.

Den nævnte ordning af det økonomiske mellemværende mellem staten og arbejdsløsheds-kasserne blev gennemført ved en lov om ændring af arbejdsløshedsloven, lov nr. 40 af 22. februar 1967, der trådte i kraft den 1. april 1967. Efter den tidligere gældende ordning dækkede staten en i loven fastsat andel af kassernes dagpengeudgifter.

Den således etablerede ordning er i almindelighed billigere for arbejdsløsheds-kasserne end den tidligere ordning, men for kasser, der havde ringe ledighed, og som tidligere har haft en lav dagpengesats med deraf følgende nedsat medlemsbidrag, blev nyordningen dyrere. Ved gennemførelsen af ovennævnte lov af 22. februar 1967 regnede man derfor — som det fremgår af bemærkningerne til det lovforslag, som blev til denne lov, jfr. folketingstidende 1966-67 tillæg A. sp. 1199-1203 — med, at der for nogle arbejdsløsheds-kasser kunne ligge en vis tilskyndelse til at opgive statsanerkendelsen, når de til staten skulle indbetale det beløb, hvormed medlemsbidragene oversteg dagpengeudgifterne.

Ved loven af 22. februar 1967 blev der derfor yderligere i arbejdsløshedsloven indsat en bestem-

melse — som nu findes i § 80, stk. 1 — hvorefter en arbejdsløshedskasse, hvis offentlige anerkendelse er bortfaldet efter den 1. april 1966, først får ret til statsrefusion af sine udgifter til arbejdsløshedsdagpenge, når der er forløbet fulde 4 regnskabsår efter meddelelse af ny anerkendelse, og der for denne tid til staten er indbetalt medlemsbidrag.

Efter lovændringen pr. 1. april 1967 gav to arbejdsløshedskasser, nemlig Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse og Sygeplejerskernes Arbejdsløshedskasse, afkald på anerkendelsen med virkning fra denne dato.

Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse har nu indsendt begæring om fornyet anerkendelse og har samtidig anmodet om, at reglen i arbejdsløshedslovens § 80, stk. 1, ikke finder anvendelse i forbindelse med den nye anerkendelse.

Kassen har herved henvist til, at den på det tidspunkt, da den gav afkald på statsanerkendelsen, havde ca. 30.000 medlemmer, hvoraf 1/3 var ansat på tjenestemandsvilkår. Siden 1967 er medlemstallet imidlertid steget til ca. 62.000, hvoraf kun ca. 15 pct. er tjenestemandsansat.

Endvidere har kassen anført, at baggrunden for, at den i sin tid gav afkald på statsanerkendelsen, var dels det betydelige antal tjenestemandsansatte medlemmer, som ikke havde nogen reel risiko for arbejdsløshed, dels ønsket om at kunne yde arbejdsløshedsdagpenge til deltidbeskæftigede, som blev ledige, hvad der dengang ikke var mulighed for efter arbejdsløshedsloven. Den stigende ledighed på arbejdsmarkedet har også gjort sig gældende for Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, og her til kommer, at nedskæringerne inden for en lang række områder i den offentlige sektor særlig har ramt denne kasse. Kassen har nu ca. 1000 ledige medlemmer og regner med, at der i 1976 og følgende år bl. a. som følge af fortsatte personaleindskrænkninger vil ske en stigning i antallet af ledige medlemmer.

Kassen anslår udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge i tiden fra 1. september 1975 til 31. august 1976 til ca. 33 mill. kr., medens indtægten af medlemsbidrag anslås til ca. 14 mill. kr. Der regnes altså med et underskud i det nævnte år på ca. 20 mill. kr.

Den stærke stigning i udgifterne til dagpenge har bevirket, at kassen har opbrugt sin formue og nu har en gæld på 13 mill. kr. i form af lån fra Forbundet af offentligt ansatte. Forbundet, som er ved at have udtømt sine midler, vil ikke vedblivende kunne finansiere kassens udgifter.

Kassen har endelig anført, at den situation, den

nu befinder sig i, intet har til fælles med det, som lovens § 80, stk. 1, søger at forhindre. Kassen har nemlig brugt sine midler til udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge, hvilket er i overensstemmelse med loven og kassens formål.

Herom skal bemærkes, at Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse har haft en vis fordel ved ikke at være statsanerkendt i tiden efter 1. april 1967. I en årrække afkrævede den medlemmerne mindre i medlemsbidrag, end den skulle, hvis den havde været anerkendt — medens medlemsbidraget fra 1. november 1975 er noget højere end bidraget efter loven — og dog oparbejdede kassen en vis formue, og i en del år udbetalte den syge medlemmer sygedagpenge ud over varighedsperioden efter sygeforsikringsloven.

I den foreliggende situation ville kassen imidlertid i det tidsrum af 4 år, som efter lovens § 80 skal hengå, før kassen kan få differencen mellem sine udgifter og indtæger dækket af staten, kun kunne dække udgifterne til dagpenge, såfremt den forhøjede medlemsbidraget langt ud over den størrelse, det har efter loven. Dette må påregnes at medføre, at et meget betydeligt antal medlemmer, som har mulighed for det, ville søge over i andre arbejdsløshedskasser, medens andre fagligt afgrænsede medlemsgrupper eventuelt ville oprette nye arbejdsløshedskasser, hvilket administrativt ville være meget uheldigt.

Et sådant resultat har ikke været tilsigtet ved indførelsen af bestemmelsen om 4 års fristen. Regeringen må i det hele være enig i, at begrundelsen for bestemmelsen ikke holder stik under de helt ændrede forhold for Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, navnlig den afgørende ændring i medlemskredsens sammensætning.

Det virker ligeledes urimeligt, at Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, fordi den tidligere har været anerkendt, skal vente 4 år på at få statsrefusion, medens andre ikke anerkendte arbejdsløshedskasser uden videre kan søge statsanerkendelse og blive omfattet af lovens regler om statsrefusion med virkning fra anerkendelsen. I de senere år har således forskellige erhvervsgrupper, som ikke tidligere har været omfattet af arbejdsløshedsforsikringen, fået anerkendt arbejdsløshedskasser, hvad de havde krav på, når de opfyldte lovens betingelser.

Det foreslås derfor at ophæve bestemmelsen i arbejdsløshedslovens § 80. Ophævelsen må påregnes kun at ville få aktuel betydning i forhold til Kommunalarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Under forudsætning af uændret medlemstal og ledighed anslås statens udgifter til refusion af dagpenge i den omhandlede venteperiode på 4 år at

ville andrage ca. 55 mill. kr. årligt. Heri skal fraregnes medlemsbidragene i samme periode, som anslås til ca. 25 mill. kr. Opmærksomheden henledes dog på ovenstående bemærkninger om muligheden for, at medlemmer i venteperioden melder sig ud af kassen og bliver arbejdsløshedsforsikrede med statsrefusion

på anden måde. I så fald bliver statens reelle udgifter ved ophævelse af § 80 tilsvarende mindre.

På samme måde kan man regne med, at de medlemmer, som ikke kan skaffe sig dagpengedækning på disse måder, eventuelt kommer til at søge offentlig støtte over den sociale lovgivning.